

Våldets kultur

Enligt den senaste opinionsundersökningen i USA anser en majoritet att våldet är landets allvarligaste problem. Det är första gången våldet hamnat som nr 1 och nationens ekonomi som nr 2. Tidningen *Animals' Agenda* redaktionella policy innebär att samhällets behandling av djur inte ses som något marginellt eller isolerat, utan som ett av flera samhällsproblem.

Den tidige djurrättstänkaren Henry S. Salt (1851–1939) formulerade en gång detta synsätt: "Om principen som hävdar rättfärdig behandling av människor är densamma som den vilken hävdar rättfärdig behandling av djur, hur kan vi på ett framgångsrikt sätt skydda den i en riktning om vi samtidigt bryter mot den i en annan?"

Människor som plågar djur håller sig sällan enbart till djur; ett vanligt samband är våld mot barn. Kenneth White vid Humane Society of the US och Kenneth Shapiro vid Psychologist for the Ethical Treatment of Animals menar i en artikel i *Animals' Agenda* (mars/april–94) att dagens sätt att hålla djur som familjemedlemmar ironiskt nog innebär att djuren riskerar att råkar ut för samma behandling som barnen i en familj. Är det inte de vuxna som slår både djur och barn så fortplantar sig våldet mot djuren vidare via barnen. Om barn utsätts för våld av vuxna sprider sig våldet som ringar på vattnet.

Vid undersökningar av barn som mobbar och misshandlar andra barn har man funnit att dessa barn inte sällan även plågar djur samt att de själva är utsatta för våld av sina föräldrar och storasyskon. Vanligt är att barnet

ger sig på den i familjen som är aningen svagare och mer utsatt än de själva – hunden, katten eller mindre syskonet. Våld från föräldrar förstör barnets förmåga till empati; barnet lär sig att vara offer och passiv mottagare av våld och kränkningar samt att följa våldsamma personer. Barnet får svårt att förstå både människors och djurs intentioner och förväntar sig inte annat än onda avsikter hos andra. Barnet missförstår och misstolkar därför andras beteenden. Det våldsamma beteendet blir i barnets egna ögon ett försvar; en vedergällning.

Eliana Gil är familjeterapeut. Gil berättar att hon genom åren sett det tydliga sambandet våld mot djur – våld mot människor. Tonåriga pojkar som gjort grova övergrepp på skolkamrater har nästan undantagslöst börjat med att tortera eller döda djur utan att vuxna reagerat. När barn torterar djur utan att det är en olyckshändelse, är något fel. Det är ett tecken, en signal om att barnet inte mår bra. Många barn som är utsatta för övergrepp från vuxna härmar de vuxnas beteende – gentemot familjedjuret.

Barn lär sig snabbt våldets logik. Människor som älskar dem, skadar dem; makt och dominans är att föredra framför offrets känsla av hjälplöshet och skam. När barn är små är det bara djur och mindre barn som är mer sårbara än de själva. Våld mot det egna djuret kan vara tecken på att barnet mår så dåligt att det umgås med tankar på döden. Genom att skada familjedjuret övar sig barnet inför ett eventuellt självmord. När Mirjam, sex år, som utsatts för grovt sexuellt våld, ombads rita en bild av sig själv ritade hon en blödande hund och sig själv med den oskadd i himlen. Teckningen visade Mirjams djupa förtvivlan. Hennes mamma avslöjade senare att Mirjam hade börjat slå och försökt strypa sin hund och hade skadat honom med en sax.

Gil har med gott resultat tränat sin egen hund för att arbeta i terapi. Med hjälp och vägledning kan barn lära sig att sköta, bry sig om och älska djur – förutsatt att de får denna kärlek och omsorg själva. Skötsel och umgänge med djur höjer självförtroendet och självrespekten, är övning i tillit och att tolka signaler hos andra utifrån positiv förväntan.

Kampanjer mot djurplågeri verkar i riktning mot att ändra våldets kultur och blir en del av flera insatser som krävs för att stoppa det, skriver Shapiro och White i *Animals' Agenda*. I San Francisco finns en grupp som samordnar insatser mot djur- och/eller barnmisshandel: Humane Coalition Against Violence. HCAV ser våldet i sig själv som problem eftersom det är samma orsaker bakom vare sig offret är ett barn eller ett djur. HCAV:s kampanjer har rönt stor uppmärksamhet och organisationen har lyckats ändra lagen så att det är lättare att gå vidare med misstankar om våld i familjens hägn.

Tre barn dör av våld eller bristande vård i USA varje dag; siffran för sällskapsdjur är okänd.

Lisa Gålmark

Tidningen Djurens Rätt nr 3 1995